

Nr 86.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förhöjt understöd till förre seminarieeleven B. E. L. Hellström; given Stockholms slott den 4 februari 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Arthur Engberg.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 4 februari 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Engberg anmäler fråga om förhöjt understöd till förre seminarieeleven B. E. L. Hellström och anför härom:

Sedan Kungl. Maj:t i proposition nr 181/1928 föreslagit riksdagen, att till förre eleven vid folkskoleseminariet i Uppsala Bror Emil Leonard Hellström skulle från och med den 15 februari 1927 under hans återstående livstid, från allmänna indragningsstaten utgå ett årligt understöd av 500 kronor, utan rätt för Hellström att därå åtnjuta dyrtidstillägg, anmälde riksdagen i skrivelse nr 352/1928, punkten 64, att riksdagen bifallit propositionen.

Av den i ärendet förebragta utredningen, beträffande vilken jag hänvisar till nyssberörda proposition, framgick, att Hellström, som är född den 25 maj 1898, under en gymnastiklektion vid oförmälda seminarium den 15 februari 1927 drabbats av ett olycksfall, som lett till fullständig dövhet å båda öronen i förening med nästan fullständig saknad av lukt såsom för framtiden bestående men, vartill kommit en lätt grad av jämviktsrubbnings, som vid nämnda tid ansågs komma att så småningom förbättras och gå över, att understödet åt Hellström, som saknade medel till sin försörjning, beräknats med tillämpning av de grunder, vilka gällde beträffande kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, därvid den för framtiden bestående nedsättningen av hans arbetsförmåga uppskattades till 55 procent, samt att, om hänsyn tagits jämväl till berörda jämviktsrubbnings, nedsättningen i arbetsförmågan bort uppskattas till två tredjedelar av normal arbetsförmåga.

Sedan det visat sig, att jämviktsrubbnings skulle komma att bestå för framtiden, tilldelades Hellström genom Kungl. Maj:ts beslut den 2 juni 1933, utöver till honom förut utgående understöd, såsom tillfälligt ytterligare understöd för tiden den 1 juli 1933—den 30 juni 1934 ett belopp av 40 kronor för månad. Av samma anledning föreslog Kungl. Maj:t i proposition nr 50/1934 riksdagen medgiva, att till Hellström finge från och med den 1 juli 1934 under hans återstående livstid från ordinarie förslagsanslaget till diverse pensioner och understöd m. m. utgå årligt understöd med ett till 1,200 kronor förhöjt belopp, utan rätt för Hellström att därå åtnjuta dyrtidstillägg.

Sistnämnda understödsbelopp hade föreslagits av statskontoret, som i utlåtande den 31 mars 1933 anfört, att det förefölle statskontoret, som om bestämmelserna i lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete skulle kunna i viss mån tjäna som ledning vid beräkning av skäligt understöd åt honom. Under antagande att sökanden såsom folkskollärare kunnat påräkna en årlig avlöning av 3,000 kronor, skulle han med tillämpning av nämnda lag hava vid en nedsättning av arbetsförmågan med två tredjedelar erhållit en livränta av ungefär 1,330 kronor om året. Ett till 1,200 kronor reducerat understödsbelopp för år — utan rätt att därå uppbära dyrtidstillägg — torde enligt statskontorets mening med hänsyn till omständigheterna i det föreliggande fallet icke kunna anses oskäligt.

Riksdagen biföll Kungl. Maj:ts ifrågavarande, på statskontorets utlåtande grundade förslag (skrivelse nr 278/1934).

Genom särskilda beslut den 16 januari 1935, den 3 januari 1936 och den 4 januari 1937 fann Kungl. Maj:t av Hellström gjorda ansökningar om förhöjt understöd icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I ansökning den 26 september 1937 har nu Hellström anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes upptaga ärendet till förnyad behandling och utverka förhöjd ersättning åt honom.

Skolöverstyrelsen har i utlåtande den 15 oktober 1937 anført,

att det understöd å 1,200 kronor, som genom beslut av 1934 års riksdag beviljats Hellström, syntes hava beräknats i viss relation till de löneförmåner, som utginge till folkskollärare i första lönegraden på A-ort. Då emellertid löneförmånerna för sådan lärare nu skulle undergå förändring i enlighet med den av 1937 års riksdag beslutade löneregleringen, ansåge sig överstyrelsen icke böra avstyrka, att Hellströms understöd i motsvarande grad höjdes.

Statskontoret har i utlåtande den 8 november 1937 anført:

Då frågan om storleken av sökanden tillkommande ersättning varit föremål för upprepade förnyade omprövningar, syntes det tveksamt, huruvida den av sökanden nu gjorda framställningen borde föranleda någon ändrad inställning från Kungl. Maj:ts sida.

Därest emellertid Kungl. Maj:t skulle vilja i större eller mindre utsträckning tillmötesgå Hellströms förevarande ansökning, ansåge sig statskontoret böra framhålla, att ämbetsverket i varje fall icke kunde biträda förslaget om en förhöjning av understödet med hänsyn till de ökade löneförmåner, som skulle tillkomma folkskollärare enligt den av 1937 års riksdag beslutade löneregleringen. En dylik motivering skulle otvivelaktigt kunna medföra vittgående konsekvenser beträffande lärare och även andra befattningshavare, vilka avgått från innehavande befattning före ikraftträdandet av en ny lönereglering och uppbure pension, begäknad efter äldre löneförmåner. Understödet torde därför under alla förhållanden böra beräknas med hänsyn tagen till den avlöning, Hellström bort kunna påräkna som folkskollärare enligt de bestämmelser, som gällde vid tidpunkten för olycksfallet.

Utgångspunkt för bestämmandet av Hellströms nuvarande årliga understöd å 1,200 kronor hade varit att Hellström som folkskollärare kunna räkna med en årlig inkomst av omkring 3,000 kronor. Såsom sökanden framhållit i föreliggande framställning, syntes emellertid detta inkomstbelopp vara väl lågt uppskattat. Folkskollärares inkomst å billigare ort enligt vid tidpunkten för olycksfallet gällande bestämmelser torde nämligen böra beräknas utgöra omkring 3,500 kronor i begynnelselönen och 4,600 kronor i slutlön eller sålunda i genomsnitt, under hela tjänstetiden något över 4,000 kronor. I händelse av tillmötesgående av den av Hellström gjorda framställningen syntes understödet böra beräknas i förhållande till nyssnämnda medelinkomst.

Under ovan angivna förutsättning skulle alltså riksdagens medgivande böra utverkas, att det till Hellström utgående understödet finge, lämpligen från och med den 1 januari 1938, höjas med 500 kronor för år och sålunda från och med nämnda tidpunkt utgå med ett till 1,700 kronor förhöjt belopp.

Med hänsyn till vad statskontoret anført finner jag billighetsskäl tala för att en förhöjning vidtages i det Hellström tillerkända understödet. Denna förhöjning synes mig kunna bestämmas till 500 kronor. Det ökade understödet, 1,700 kronor, torde böra utgå från och med den 1 juli 1938 och bestridas från det under elfte huvudtiteln uppförda för-

slagsanslaget till diverse pensioner och understöd m. m. Liksom hittills bör dyrtidstillägg å understödet icke ifrågakomma.

Åberopande det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att till förre eleven vid folkskoleseminariet i Uppsala Bror Emil Leonard Hellström må från och med den 1 juli 1938 under hans återstående livstid från förslagsanslaget till diverse pensioner och understöd m. m. utgå årligt understöd med ett till 1,700 kronor förhöjt belopp, utan rätt för Hellström att därå åtnjuta dyrtidstillägg.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gösta Sandberg.